

Onderwerp: Overhandiging schriftelijke reactie SATL, "Vragen om opheldering", op de Nota van Antwoord Wijzigingsbesluit Lelystad Airport.

Locatie: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Rijnsstraat 8
Den Haag

Datum/tijd: 29 augustus 2019, 13:15 – 14.00

Geachte heer Dronkers,

Allereerst dank dat u ons wilt ontvangen om onze schriftelijke reactie op de Nota van Antwoord Wijzigingsbesluit Lelystad Airport te overhandigen en deze toe te lichten.

Een Nota van Antwoord, die de vraag doet rijzen: Heiligt het doel alle middelen?

Even terug naar oktober 2017, de internet consultatie "Ontwerp Aansluitroutes". Op 31 oktober 2017 doet de minister een adviesaanvraag Bewonersdelegatie Aansluitroutes Lelystad Airport. In de presentatie van 13 november 2017 aan de Bewonersdelegatie worden een aantal thema's uit de internetconsultatie benoemd, zoals:

- Waarom is er gekozen om eerst Lelystad Airport operationeel te maken alvorens het luchtruim opnieuw in te delen?
- Waarom is er geen milieueffectrapportage opgesteld die de milieueffecten onder de aansluitroutes in kaart brengt?
- Wat zijn de veiligheidsrisico's (en dierenleed) van aanvaringen met vogels?
- Hoe is de impact op de lokale economie gewogen met het belang van de ontwikkeling van luchthaven Lelystad?

Ook in deze presentatie een aantal randvoorwaarden:

- B+ routeset staat vast
- Geen interferentie met het Schiphol verkeer en
- Behoud van de Militaire Missie Effectiviteit
- Zo veel mogelijk vermijden van woonkernen, >6000 voet boven 'het oude land', >3000 voet boven Natura 2000

Allemaal randvoorwaarden, waarvan onduidelijk is hoe hard ze werkelijk zijn en in hoeverre ze nu wel of niet actueel zijn.

Op 23 november 2017 brengt de Bewonersdelegatie haar advies "Een Ander Geluid" uit (citaat):

"Op basis van bovenstaande adviseert de Bewonersdelegatie Aansluitroutes Lelystad Airport de Minister de luchthaven Lelystad niet open te stellen voordat:

- 1. Een duidelijke visie is ontwikkeld over de positie van de luchtvaart in de samenleving.**
- 2. Het Nederlandse luchtvaartbeleid integraal is aangepast aan nieuwe inzichten in Governance, structuur en beleid.**
- 3. Het Nederlandse luchtruim is heringedeeld op basis van Europese en nationale wensen en richtlijnen.**
- 4. Dat binnen de huidige sterk limiterende randvoorwaarden de bewonersdelegatie niet of nauwelijks mogelijkheden ziet om de voorgestelde aansluitroutes te verbeteren en dat dit**

mede aanleiding dient te zijn om het besluit tot openstelling luchthaven Lelystad Airport te heroverwegen.”

Bijna twee jaar later is geen enkel advies opgevolgd en voltooid.

In december 2017 verzoekt de motie van de Kamerleden Paternotte en Bruins de regering om alsnog een onafhankelijke contra-expertise uit te laten voeren op de invoergegevens en de berekeningen van de MER Lelystad Airport, hier de bewonersdelegatie bij te betrekken en de Kamer hierover uiterlijk ten tijde van het advies van de Commissie voor de M.E.R. te informeren.

Op 18 januari 2018 volgt een verzoek aan de Bewonersdelegatie Lelystad Airport om deel te nemen aan de contra-expertise voor de MER van Lelystad Airport. Op 20 februari brengt de Bewonersdelegatie haar tweede advies aan de minister uit, “MER à boire” (citaat):

“In december 2017 heeft de Bewonersdelegatie u geadviseerd: ‘Eerst het luchtruim herindelen, alvorens de luchthaven Lelystad openen’. Op basis van haar ervaringen met de reparatie en actualisatie van het MER Lelystad adviseert de Bewonersdelegatie u thans als volgt:

- **Daar het proces rondom ‘Lelystad Airport’ in toenemende mate oncontroleerbaar wordt, leiderschap te tonen en tot een 'pas op de plaats' te besluiten. Uw ministerie heeft de rust nodig om tot een solide en afgewogen procesvoering te komen.**
- **U volledig in te zetten voor een zo spoedig mogelijk herstel van het vertrouwen onder de bevolking door daadwerkelijk rekening te houden met de belangen van de inwoners en het milieu.**
- **Derhalve de vluchtuitvoering op Lelystad pas op te starten, wanneer .. “**
(vervolgens een groot aantal voorwaarden, waar niet aan voldaan is)

Op 30 mei 2018 vindt de zogenaamde Belevingsvlucht plaats. Er worden geluidsmetingen gedaan, die ruim hoger uitvallen dan waar het MER op gebaseerd is. Vragen hierover worden uit de weg gegaan, slechts gedeeltelijk of simpelweg onjuist beantwoord. Een overleg, gepland voor maandag 17 december 2018, tussen geluidexperts namens de bewoners en experts van het ministerie, wordt op het allerlaatste moment, vrijdagmiddag 14 december, afgezegd. Dezelfde avond wordt het aangepaste LHB Lelystad Airport gepubliceerd en wordt de zienswijzeprocedure aangekondigd. Uiteindelijk zal het inhoudelijke gesprek tussen de verschillende geluidexperts nooit plaatsvinden.

De zienswijzeprocedure heeft een record aantal reacties opgeroepen. Op 21 februari 2019 heeft SATL de met hulp van vele experts onderbouwde zienswijze “Lelystad Airport voor gezien” ingediend. Hierin worden een aantal fouten en tekortkomingen beschreven. Ook worden er veel kanttekeningen geplaatst bij de verschillende studies en niet-nagekomen toezeggingen van de minister, en worden er tal van suggesties voor verbeteringen gedaan.

Uiteindelijk resulteert dit in de Nota van Antwoord, volgens uw eigen woorden “het sluitstuk van de maatschappelijke participatie op de wijziging van het luchthavenbesluit”. Er worden welgeteld drie minimale aanpassingen van definities toegezegd. Driewerf hoera! Plus een tweetal toezeggingen voor de toekomst.

Dit met de wetenschap dat:

1. Een studie van LVNL/To70 uit 2009 over de problematische inpassing van Lelystad Airport in het volle luchtruim achtergehouden is, en pas in september 2017 bekend werd na onderzoek door Zembla,

2. Een zeer kritische studie door Alterra uit 2009 getiteld “Uitbreiding vliegverkeer Lelystad Airport en alternatieve locaties in relatie tot ‘Natuurontwikkeling’ in de regio” nooit is gepubliceerd en pas in 2017 boven water kwam,
3. In een rondetafelgesprek experts op gebied van vogels en risico op vogelaanvaringen hebben gewaarschuwd dat de gebruikte studies niet deugen,
4. De toegepaste geluidsberekeningen aantoonbaar onrealistisch lage waarden geven, en de toekomstige geluidshinder ernstig is onderschat,
5. De natuur en de luchtkwaliteit zwaarder worden belast door luchtvaart dan in het MER wordt gesuggereerd. Ondertussen hebben de EC en de RvS uitgesproken dat de PAS-regeling niet meer gebruikt kan worden.
6. De gezondheidseffecten van ultrafijnstof niet langer buitenbeschouwing gelaten kunnen worden, gezien de resultaten van het recente RIVM-onderzoek,
7. Een SEO-rapport uit 2008, geschreven in opdracht van (destijds) het Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart (DGTL) van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, een expliciet negatief advies geeft over de veelbesproken VVR: “*De uitplaatsing langs regulatoire weg na aanmelding bij de EC is gelet op de nieuwe regelgeving van de EC naar onze indruk niet haalbaar*”. Het bestaan van deze studie werd tot kort ontkend; het rapport werd pas bekend na recente wob-verzoeken,
8. En dat zelfs de onderbouwing van het maatschappelijk belang van Lelystad Airport niet deugt, zoals is aangetoond in een second opinion van de MKBA, in opdracht van SATL,

Heiligt het doel van het ministerie, een snelle opening van Lelystad Airport, werkelijk alle middelen?

- Inclusief het achterhouden van informatie?
- Inclusief het onjuist informeren van burgers en de Tweede Kamer?
- Inclusief het terzijde leggen van voorgaande adviezen van bewoners, belangenorganisaties en experts die niét voor het ministerie werken?
- Inclusief het negeren of foutief antwoorden op de vele zienswijzen?
- Inclusief het zoeken naar een list om de stikstofproblematiek te omzeilen?
- Inclusief het bagatelliseren van de klimaatproblematiek?
- Inclusief het doorgaan met operationele werkzaamheden, zoals start van de opleiding van de brandweer?

Was deze Nota van Antwoord werkelijk het sluitstuk van burgerparticipatie?

De minister schijnt een tijdlijn te hebben, een tijdlijn die moet leiden tot een snelle opening van Lelystad Airport. Alles moet daarvoor wijken. Participatie wordt niet serieus genomen. Dat moet veranderen. Wij verzoeken u dan ook dringend onze “vragen om opheldering” serieus, volledig en correct te beantwoorden.

Namens SATL en vertegenwoordigende bewonersverenigingen:

L.J.M. Adegeest

M. Ververs

W.H.M. Liesker

P.A.J.N. Kanitz-Huijbers

J.C. Baumann